



verslag

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

KvK Utrecht 30276683

T +31 88 689 8989
omgevingsveiligheid@rivm.nl

Datum
24 september 2024

Ons kenmerk

Bespreking

Vergaderdatum en -tijd

Vergaderplaats

Deelnemers

Afwezig

Praktijkgroep Instrumenten
Omgevingsveiligheid (PrIO)
24 september 2024 9:30
RIVM Bilthoven en online

Rudy Bos, Omgevingsdienst Midden West
Brabant
Manon Kruiskamp, Rijkswaterstaat
Leoni Mentink, AVIV
Stefan Musch, ODNZKG
Gijs Slotman, Royal Haskoning DHV
Nico van Roden, Arcadis
Rob Vermeijlen, Sitech
Marco van den Berg, Veiligheidsregio
Rotterdam Rijnmond
Ronald van Miltenburg, Brandweer Gooi en
Vecht
Paul Brasser, Gexcon
Hans Boot, Gexcon
Roel Kouwen, Antea
Joost de Klerk, DCMR
Pauline Lincklaan Ariëns, Provincie Zuid-Holland
Anita van Blanken, Omgevingsdienst Zuid-
Holland Zuid
Jelle Mulder, Veiligheidsregio Utrecht
Mike Severens, Sitech
Tineke Heijman, Worley
Evelien Bos, DOW
Marc Dröge, Gasunie
Rolf van den Hoek, RIVM
Katrien Kouwenberg, RIVM
Paul Uijt de Haag, RIVM
Jeroen Neuvel, RIVM
Nanja Smets, RIVM
Gea Stam, RIVM
Henrieke Heideman, RIVM

In dit overleg bespreken we waar tegenaan gelopen wordt bij het gebruiken van de RIVM instrumenten voor Omgevingsveiligheid en hoe we deze instrumenten kunnen verbeteren.

Datum
24 september 2024

Ons kenmerk

Opening

Jeroen Neuvel opent de bijeenkomst en geeft een introductie van wat het PrIO inhoudt. Er worden twee onderwerpen kort besproken en deze onderwerpen worden in twee aparte sessies in meer detail bediscussieerd.

1. Handboek Omgevingsveiligheid

Wie gebruikt het? Veel mensen geven aan dit te gebruiken. Jeroen licht het Handboek toe. Het handboek bevat een toelichting van kernbegrippen m.b.t. omgevingsveiligheid. Daarnaast bevat het stappenplannen (o.a. voor het bepalen van afstanden, het verantwoorden van het ontwerp van een veilige omgeving en voor het vaststellen van technische gelijkwaardigheid)

2. Maatregelenwiki

Concrete voorbeelden worden uitgewerkt in de Maatregelenwiki. Deze wordt kort toegelicht door Henrieke Heideman. Een aantal mensen geeft aan de Maatregelenwiki te gebruiken. In de maatregelenwiki delen we voorbeelden van anderen, wat er in de praktijk gebeurt zodat anderen er van kunnen leren.

De meeste deelnemers kennen het Handboek en gebruiken het ook. Er worden ook andere stappenplannen gebruikt, zoals het stappenplan van Antea. De Maatregelenwiki is minder bekend. Sommigen hebben wel eens in de Maatregelenwiki gekeken.

Het handboek en de maatregelenwiki zijn in twee deelgroepen besproken. Groep 1 is gestart met het handboek en groep 2 met de maatregelenwiki. Groep 1 heeft daardoor wat langer stil gestaan bij het handboek, groep 2 bij de maatregelenwiki.

1. Aantekeningen sessies Handboek Omgevingsveiligheid.

Groep 1

- Zijn er punten van het Handboek die beter moeten?
 - o Meerdere mensen geven aan: Ja, Rekenvoorschrift, er worden een hoop kleine dingen aangepast zonder communicatie. Wijziging van handleiding naar een Rekenvoorschrift toe. Daar is niet inzichtelijk wat er gewijzigd is. Omgevingsdiensten lopen daar tegen aan.
 - o Q&A: als er dingen wijzigen zou het fijn zijn als er een mail komt of pop-up, zodat duidelijk is dat er iets gewijzigd is: 'Let op: dit is er gewijzigd'.

- o Er moet duidelijk staan dat er op de site iets gewijzigd is en wat. Voor omzetting van de Rekenvoorschriften is dat nog nodig
- o RIVM: bij de volgende versie van de rekenvoorschriften zal ook de link naar de vorige versie worden toegevoegd. Er zal bij een volgend rekenvoorschrift ook een overzicht van belangrijkste wijzigingen worden opgenomen.
- o Is er dan ook inzicht naar de historie? RIVM: er is altijd een archieffunctie in het handboek. Dit kan je raadplegen.
- o Een deelnemer merkt op dat er te weinig aandacht is voor transport. Als er al aandacht is voor transport, dan gaat het over spoorvervoer: er is geen aandacht gegeven aan weg en water.

Datum
24 september 2024

Ons kenmerk

Vergunningverlening en EV (bron)

- Er wordt veel revisie uitgevoerd (CO2 afvang, energietransitie), wanneer is een revisievergunning nodig?
- De vergunningverlener kijkt niet naar de QRA, daarvoor is de QRA-specialist.
- In de praktijk wordt er vaak doorlopend gesleuteld bij de aanvraag ("verbouwen tijdens bouwen"). Als voorbeeld een distributiecentrum in Flevoland, tijdens het proces blijkt netcongestie een probleem, en worden zonnepanelen en een EOS toegevoegd. Dit beeld wordt door meerderen herkend: vaak begint men al heel vroeg in het proces met een QRA, wanneer nog niet alle noodzakelijke (detail-)gegevens voor de QRA bekend zijn. De mogelijkheid van een soort globale QRA op basis van conservatieve uitgangspunten zonder detailniveau is dan wenselijk. Een beter design geeft dan een betere QRA.
- Rob Vermeijlen schetst hoe het gaat bij Chemelot. Eerst wordt ingeschat of een project haalbaar is (geen PR 10-6 contour over de woonwijk), dan volgt een go/no go. Bij het indienen van de vergunningaanvraag is het al zover concreet dat de QRA goed genoeg is. Er is wel vooroverleg om tot een goede QRA te komen.

Vergunningverlening en EV (ontvangers)

- Gemeenten moeten ervoor waken dat je een lappendeken aan voorschriftengebieden krijgt
- Vooraf kiezen of je zeer kwetsbare gebouwen in een gebied wilt toestaan.
- Hoe om te gaan met nieuwbouw bij spoor en oudbouw met toename spoorvervoer is een uitdaging.
- In Limburg wordt naast aandachtsgebieden ook met 'realistische' aandachtsgebieden, waarin ook de kans is verwerkt. Ook wordt, in plaats van een maatregelengebied, gewerkt met een convenant. Dat levert wel discussies op, kan

- ook streng zijn en werkt beide kanten op: zo kan afgesproken worden dat de personendichtheid niet mag toenemen.
- Er komen steeds meer mobiele installaties (bijvoorbeeld propaantanks) bij bouwplaatsen en evenementen. Vroeger was het geen activiteit bij een tijdsduur korter dan zes maanden, dat is nu losgelaten. Hoe hiermee om te gaan?

Datum
24 september 2024

Ons kenmerk

Checklist QRA beoordeling Safeti-NL

- De aanwezigen gebruiken de checklist niet, actualisatie niet nodig.
- De QRA rapportageplicht stond in de Handleiding Risicoberekeningen Bevi, niet meer in het Handboek omgevingsveiligheid. Dit wordt soms gemist en leidt tot discussie.

Vervoer - projectbesluit

- RIVM is met Rijkswaterstaat in gesprek over de verwerking van de beleidsregels externe veiligheid voor het projectbesluit. We nemen daarbij ook de inzichten over vergunningverlening mee.

Overig

- Defensie vraagt ruimte voor opslag van explosieven. Er is nog weinig ervaring bij bevoegde gezagen, QRAs worden door TNO gemaakt.

Groep 2 Handboek

- Handboek
 - o Wat is jullie algemene indruk van het handboek?
 - Vindbaarheid op orde. We kennen de terminologie en we kunnen gericht zoeken.
 - o Stappenplannen duidelijk? Welke je moet gebruiken?
 - Duidelijk, maar gebruiken voornamelijk rekenstappenplannen. Mocht er nog wat zijn dan horen we dat graag.
 - o RIVM heeft procedureel op papier gezet waar je aan moet denken in het kader vergunningaanvraag en externe veiligheid. Hoe kijken aanwezigen aan tegen dit proces? Hoe controleer je een QR? Kom je uit met de beschikbare tijd voor beoordeling? Lukt het om voorwaarden te bekijken? Zijn er nog andere aandachtspunten? Hoe loopt dat in de praktijk?
 - Tijds technisch komen we er regelmatig niet mee uit.
 - DCMR; we hebben het goed geregeld, QRA eerst ter beoordeling voor vooroverleg. Samenspel tussen vergunningverlening en EV specialist. Gaat eigenlijk heel goed. Als er een kwalitatief slechte QRA ligt, dan weigeren we deze.

- Van vooroverleg naar definitieve aanvraag zijn er soms wat aanpassingen, dan opnieuw beoordelen.
- Deelnemers ervaren onduidelijkheid over wat de begrenzing is van activiteiten bij het maken van een QRA. Dit levert onderstaande reacties op:
 - Wij vragen in onze opdracht naar de begrenzing.
 - Soms echt puzzelen wat er bij hoort. Is iedere tank een aparte activiteit of moet je het totaal zien als installatie? Hier is al eerder over gecommuniceerd, nog niet aangepakt.
 - Bij vergunningverlening zit je nog met fundamentele vragen wat er bij hoort en wat niet. Wat neem je mee in QRA berekening en wat heeft vaste afstanden.
- Gemeentes kijken naar buisleidingexploitanten als ze besluiten moeten nemen. Exploitanten kunnen wel advies geven, maar het ligt toch echt bij gemeentes. ProRail heeft dit gedaan voor het spoor (welke maatregelen neemt ProRail al). Dit zou een bedrijf ook kunnen doen.
 - Wat het straks nog complexer maakt, je mag Safeti-NL gebruiken en Carola. Met verschillende uitkomsten.
- Is de checklist bekend? Ja, is wel handig voor nieuwe collega's.
 - DCMR heeft gebruik gemaakt van deze checklist om een eigen checklist te maken.
 - Er wordt aangegeven dat de RIVM checklist erg lang is.
 - Zou het fijn zijn om dit te updaten? Is het nog relevant om te hebben?
 - o Voor Omgevingswet zijn we nog zoekende, dus dat heeft meerwaarde.

Datum
24 september 2024

Ons kenmerk

2. Sessie Maatregelenwiki

- Wat is jullie algemene indruk van de maatregelenwiki?
 - o Ik miste in het begin de besluitvormingsprocessen in de voorbeelden, wat is er nu echt besloten? En welke afweging is er in gemaakt? Juist dat stukje afweging mis ik. Waarom is nu besloten dat er voldoende maatregelen zijn genomen?

- RIVM: dit is iets wat we nu steeds meer gaan toevoegen door de Omgevingswet. Dit zijn inderdaad voorbeelden die we willen delen.
- We proberen dit te doen door contact te zoeken, we hebben liaisons bij Omgevingsdiensten lopen. En ook op de Netwerkdag.
- Het is goed dat er voorbeelden staan, maar bij indiening kan je gelijk vragen hoe is dit uiteindelijk in het besluit ingevoegd en op wat voor manier (vergunning voorschrift, ...). Als je een mooi voorbeeld inbrengt, breng dan ook het vervolg (besluitvorming) in. En helemaal mooi: waarom is iets besloten?
- Vinden jullie het logisch dat het RIVM de Maatregelenwiki beheert?
 - o Ja, de wiki heeft bestaansrecht. Het is heel divers wat er in staat. Ik vind het fijn dat het RIVM het doet.
 - o Het logisch is dat RIVM dat doet
- Wat vinden jullie van de indeling van de Maatregelenwiki? Wil je liever een filter? Zoek je op categorieën?
 - o Mensen geven aan dat ze per risicobron zoeken. Maar het is ook belangrijk met welk doel je zoekt.
 - o Nu loopt de Maatregelenwiki langs de lijn van het Handboek, maar uiteindelijk komt het vaak voor dat je een probleem hebt en dat je zoekt wie dat probleem nog meer heeft gehad en dan heb je een andere aanvliegroute op de website
 - o Het hangt ook af hoe concreet je vraag is, als het heel concreet is dan ga je sneller naar de overzichtspagina en de filteroptie. En anders ga je breder zoeken via de categorieën.
 - o Kijken gemeentes ook naar type aandachtsgebied? Ja, daar kijken we ook naar.
- Er wordt weergegeven wat de meest gedownloade praktijkvoorbeelden zijn. Het zijn best verschillende praktijkvoorbeelden. Worden de voorbeelden echt gebruikt? Kunnen jullie reflecteren waarom dit waardevolle praktijkvoorbeelden zijn?
 - o Hoe zijn mensen gekomen bij de download? Gezocht via Google of anders?
 - o Deze voorbeelden zijn voor mensen die zoekende zijn, nieuwsgierig zijn hoe gebeurt.
 - o Is ook te koppelen over presentaties die gegeven zijn, dan wordt het vaker opgezocht.
 - o Als er een QRA opgesteld moet worden, zoeken mensen ook naar hoe anderen dat gedaan hebben.
- Wat maakt een voorbeeld bruikbaar? Of niet?

Datum
24 september 2024

Ons kenmerk

- o Overwegingen, hoe ziet dat er nou concreet uit? Hoe kan je daar concrete stappen op nemen. Mensen zijn bang om beleidsmatig een keuze te maken, als je dat durft te maken heeft dat de aandacht (bijvoorbeeld: GR benadering aandachtsgebieden met verhoogd groepsrisico; provincie Zuid - Holland).
- Hoe zouden we meer input kunnen krijgen? We werken veel voor grote bureaus die de RO doen, daar zou het RIVM kunnen gaan vragen. Dit zijn ook openbare stukken.

Datum
24 september 2024

Ons kenmerk

Groep 1 Maatregelenwiki

- Wat is het verschil met het scenarioboek van NIPV? De Maatregelenwiki kijkt ook naar de doelen en de context.
 - Project 'Inzicht in risico's', meer kansbenadering (want de grote klappen kunnen we niet aan).
 - Er wordt afstemming gevraagd tussen omgevingsdiensten/veiligheidsregio's bij vervoer door meerdere gemeentes: verschillende eisen is niet wenselijk. In de praktijk wordt bij grote projecten, zoals de Betuweroute, vaak samengewerkt.
 - Maatregelenwiki kan nuttig zijn voor nieuwe risico's (effecten, maatregelen). Voorbeeld is een laadstation met meerdere elektrische vrachtwagens voor vervoer gevaarlijke stoffen.
 - Nuttig om een houdbaarheidsdatum te zetten op documenten en regelmatig te checken of iets actueel is.
-